

ROZPŠAWA

Rěčnego centruma WITAJ za lěto 2022

Wopšimješe

1. Zawod
2. Aspekty planowanja a kontrole
3. Społnjenje nadawkow w rozdźělnych wobłukach žěłabnosći RCW
4. Statistiske pšeglědy

1. Zawod

Naša rěc jo naša domownja, žožkuli teke smy!

Žožkuli smy, jo nam žinsajšny žeń móžno, až w našej maminej rěcy pšez internet wustnje abo pisnje komunikěrujomy abo komentěrowane wobrazje rozšyrjamy. Teke wuknjenje se mjaztym wěcej a wěcej digitalnje organizěrujo. Rěcny centrum WITAJ wótpowědujo tomu wuwijeju a sam abo zgromadnje z drugimi serbskimi institucijami póbitowanje digitalnych wucbných srědkow rozšyrjo. Pó tom, až smy w lěše 2021 pšeložowański program sotra.app wózwawili, jo se firma Microsoft južo w februarje 2022 rozsužiła, górnoserbšćinu do Microsoft Bing Translatora integrěrowaš. Z tym jo se skok do wjelikego digitalnego systema ražil a prezenca serbšćiny w interneše rozsudnu bazu za rozšyrjenje w dalšnych wjelikich systemach dostała. W septembrje 2022 smy sotra.app wó dolnoserbšćinu rozšyrili a z tym wšykny wužywarjam teke pšeložki z dolnoserbšćiny do nimšćiny a górnoserbšćiny zmóžnili.

Proces digitalizacije žeń a wěcej samorozmějucy běžy. Glědajucy na situaciju na našych šulach pak ma se we wěstej měrje **faza analogizacije** pšizamknuš. Jano na městnje a w direktnej wuměnje z wucabnikojstwom a wuknikojstwom w Dolnej a Górnej Łužycy móžomy spóznaš, kak jo wšedny žeń na šulach, kak se wótběgi organizěrujo a w kótarej měrje konkretne wugótowanje šulow toš te procese wólažcyjo abo zadora. Wšako su pšestawki mjazy góžinami krotke. Wucabnikam pomaga, gaž jo WLAN dosć mócný, wšykne wukniki maju techniske rědy k dispoziciji a programy na nich funkcioněruju. Ale teke dosć rumnosćow za rědownje a kupki ako teke dosć składowańskich městnow za žěłowe materialije su trjebne, ma-li wucba gładko běžaš. Jo tomu tak, góže se pšidatne póručenja wót partnerjow wó wjele jadnorrej do šulskich procesow integrěrowaš.

Glědajucy do pšichoda mamy wó nowych móžnosćach pódpěry na šulach pšemyšlowaš a prekernu personalnu situaciju ako pógón za inowacije pšiwzeš. **Digitalna wucba**, kótaraž teke kooperatiwne žěło mjazy šulami wuproběrujo, jo tema, kótaruž zaprědka z fachoweju pširadu RCW reflektěrujomy. Bužo to dlejšy cas z eksperimentelneju fazu a zběranim nazgónjenjow, teke partnerjow. Kontakt k Retoromanam, kenž online-wucbu za wuknikow pó cełej Šwicařskej póbituju, jo nawězany.

Wědobnje zachopjona analogna faza pak w lěše 2022 teke wóznamjenijo, až **Serbsku fachowu šulu za socialnu pedagogiku** na městnje pódpěrujomy a tam až do lěta 2023 někotare góžiny wuwucujomy. W Dolnej Łužycy pódpěrujomy z našymi rěcno-didaktiskimi materialijami serbsku wucabnicu a wuknikow na wótkubłarja **Centruma wušego kubłanja (OSZ) Chóšebuz**. Póbitujomy pšiducym wótkubłarkam wobžělenje na tšidnjowskem intensiwnem kursu a na sobotnych dalejkubłanjach. Wobžělujomy se na dnju wótwórjonych žuri OSZ, žož naše materialije prezentěrujomy a wó móžnosćach žěła wótkubłarja we Witaj-kupkach informěrujomy.

Wót dogromady **16 rěcnych kursow w Górnej Łužicy** wótměwa se **12 analognje**. Z bogatym póručenim rěcnych kursow, kenž zmóžnja se psez nowe pśidatne městno za rěcneho pedagoga a jogo asistencu, zwopšawdnjujo se kšac pó kšacu wótgłěd systematiskego pósrědnjenja serbsčiny dorosćonym, w přědnem rěže wótkubtarjam, wucabnikom a pśistajonym serbskich institucijow. Wšykne toś te kurse su na to wusměrjone, až wobźělniki kursow se teke na wótpowědnem certificěrowanju swóich rěcnych zamóžnosćow wobźělju. **W Dolnej Łužicy maju tśidnjowske intensiwne kurse** za wótkubłački južo tradiciju – glej k tomu teke statistiski pśeglěd pód dypkom 5.

Zachopjeńki wuwisa pśespytowańskich nadawkow za certifikaciju serbskorěcnych zamóžnosćow segaju slědk až do lěta **2010. Tegdejša wizija**, wótkadnikom šulow ze serbskorěcneju wucbu kwalificěrowany resp. diferencěrowany dopokaz swóich rěcnych zamóžnosćow zmóžniš, se mjaztym ako **wopšawnjona** wopokazujo. Solidne fachowe žěto na zakładach certifikacije jo było baza za rozsud Sakskego statneho ministarstwa za kultus (SMK), se we wobłuku ewaluacije koncepta 2plus na pśespytowańske nadawki certifikata schóžjeńka B1 pósěgnuš. Ta samska opcija wobstoj w Dolnej Łužicy, dokulaž se certifikacija konsekwentnje paralelnje za wobej serbskej rěcy wuwija.

Južo w zajžonych rozpšawach RCW smy na to pokazali, až wobstoj we wobłuku rěcneho planowanja nejwětše wupominanje na pólu pśiswójenja serbskeju rěcowu a wudopońjenja personala na kubłanišćach a w serbskich institucijach na zakłaže wósebnych napšawow – intensiwne rěcne kubtanje w žělowem casu z kónčnym pśespytowanim (certifikacija).

Nic naslědku jo wužywanje wšykných w rěcnem centrumje producěrowanych wucbnicow a wucbnych materialijow wótwisne wót pedagogow, kenž su kompetentne, toś te materialije w serbskorěcnej praksy Górneje a Dolnej Łužyce zasajziš.

Togodla wótpowědujemy přědnemu zaměrowemu dojadnanju ze załožbu – w lěše 2022 ma se zwěsćiš, w kótarej měrje se producěrowane wucbnice w praksy wužywaju – z dalej diferencěrowaneju analizu a se w šulach pisnje napšašujomy, w kótarej měrje se jednotliwe wucbnice w rědownjach abo kupkach wužywaju.

Fokus lažy pśi tom na wucbnicach za bilingwalnu fachowu wucbu. Proces napšašowanja jo se w drugem potlěše 2022 zachopił.

Žěkujom se wšyknym kolegowkam a kolegam za jich kompetentne a spušćobne statkowanje, za pśijašelnu atmosferu, kótaruž twórze, ako teke za jich zagronitosć a jich angažement, nic naslědku pśi zestajenju rozpšawy 2022 a plana za lěto 2023.

2. Aspekty planowanja a kontrole – zaměrowe dojadnanje ze Załožbu za serbski lud

Což nastupa kontrolu jo Załožba za serbski lud institucionelne spěchowanje za wšykne serbske institucije wót lěta 2020 sem ze zaměrowymi dojadnanjami zwězała. Nastajenje takich zaměrowych dojadnanjow ma eficientnejšu kontrolu zmóžniš, w kótarej měrje se zaměry spěchowanja dopońuju. Za Rěcny centrum WITAJ su byli za lěto 2022 slědujuce dojadnanja zawězujuce:

Eficienca wucbnych srědkow

- W lěše 2022 ma se zwěsćiš, w kótarej měrje se producěrowane wucbnice w praksy wužywaju. Z nanejmenjej 90 % wudanych wucbnicow ma se w lěše 2022 na šulach intensiwnje žětaš.

- Pši póbitowanych projektach a kursach zwěsćijo se w lěše 2022 spokojnosť wobžělnikow ako teke pótrjeba na projektach a kursach. Niwow spokojności ma nanejmnjej 75 % wucyniš.
- Za lěto 2022 stej wětšej digitalnej projekta zapó danej – onlinepśełožowař górnoserbšćina – nimšćina (naslědny projekt) a dolnoserbšćina – nimšćina. Rozšyrjenje paralelnych korpusow ma se realizěrowaš na nanejmnjej
 - 300.000 lektorizěrowanych górnoserbsko – nimskich sadowych pórikow,
 - 100.000 lektorizěrowanych dolnoserbsko – nimskich sadowych pórikow,
 - 20.000 lektorizěrowanych górnoserbsko-dolnoserbskich sadowych pórikow.
 Kooperacija z LMU Mníchow ma se zachopiš.

Spěchowanje rěcy

- W Dolnej ako teke w Górnej Łužycy ma se w lěše 2022 nanejmnjej žases planowanych a pó nazgónjenjach nanejmnjej šesć projektow pó pótrjebje pšewjasć. Pši tom ma se na zarědowanje nanejmnjej 15 wobžělnikow wócakowaš, mimo pši žěłańnicach ako comicowej žěłańnicce.
- W lěše 2022 ma se analognje k zajžonym lětam znowego nanejmnjej jedno póbitowanje k serbskorěcnemu spěchowanju wótkubłařkow wótměš. Wušěženje kursow dežało niwow zajžonych lět dojspiš.
- Serbskorěcne młožinske a šulske socialne žěto na bazy srědkow tšesich (wokrejs, Lichotny stat Sakska) pókšacujo. Na nanejmnjej tšich serbskich wušych šulach ma se šulske socialne žěto w lěše 2022 pšewjasć.
 - šulske socialne žěto na wušych šulach Budyšin, Radwor, Worklecy a familijowe kubtanje w socialnem rumje Budyšin a Kamjeńc
 - młožinske žěto w socialnem rumje Kamjeńc + Radwor
 - znowawobsajženje (casy) njewobsajžonych městnow w šulskem socialnem žěle a młožinskem žěle

Interna rěčna politika

- 2022 ma se zgromadnje ze wšyknyimi sobužělašerjami Domowinskego zastojnstwa ako teke Rěcneho centruma WITAJ interna rěčna politika nažětaš, rozpominaš a wótgłosowaš.
- Sobužělašerja Dolnoserbskego internata matej swóje znaša serbskeje rěcy rozšyriš. K tomu maju se wótpowědujuce certifikaty pśedpožyš.

Krotka rozpšawa k społnjenju dojadnanjow ze załožbu dajo se pód dypkom 4 statistiske pšeglědy.

3. Społnjenje nadawkow w rozdžělnych wobłukach žělańnosći RCW

3.1. Publikacije

Z digitalnymi wucbnymi srědkami służy RCW statusoju serbskeje rěcy pšez nowocasnosť a atraktiwnosć, wósebnje za młodu generaciju.

Na zaklaže koncepcije serbskich institucijow k pówušenju prezence serbskeje rěcy w nowych medijach dostawa Załožba za serbski lud pśidatne srědky za **digitalne projekty**. Rěcny centrum WITAJ jo financěrowaš z tych srědkow wót lěta 2019 wuwisě **dolnoserbskego digitalnego wucbnego srědka za**

wuknikow „Kšac pó kšacu pšawje pisaś – pšawopis & gramatika“ a wuwise **pšełožowańskego programa** górnoserbšćina-nimšćina | nimšćina-górnoserbšćina, kótaryž bazěrujo kónc lěta 2022 na dwójročnem korpusu z někak 320.000 paralelnymi sadami. Póručenje serbskeje pšawopisneje kontrole za zapódawańske pólo we wobyma rěcoma z boka serwera a njewótwisnje wót indiwiduelneje konfiguracije wužywarja jo nowum a zmóžnja předny raz awtomatisku pšawopisnu kontrolu teke na mobilnych rědach. Dalej jo se browserowe rozšyrjenje wuwilo, kótarež zmóžnja direktny pšełožk markěrowanego žěla internetowego boka ned w browseru. W februarje jo se na dnju mamineje rěcy pó dŕujkodobnych procowanjach górnoserbšćina teke do Microsoft-programow a -app integrěrowała a k dispoziciji stajiła. Někak w samskem casu jo se z pomocu LMU Mnichow pšełožowanje wót statistiskego systema na neuronalny system pšestajiło a bitujo tak hyšći lěpšu kwalitu pšełožkow. Ako dalšny zakład za neuronalny system stej se wažnej monolingualnej korpusa wó něži 30.000 górnoserbskich a 5.000 nimskich sadow rozšyriřej. Na wšakich zarědowanjach w šulach, na internetowej platformje digiserb.de a na fachowem dnju 2plus su se sotra a wšakorake móžnosći pšełožowanja z produktami firmy Microsoft wužywarjam pšedstajili. W někotarych casnikowych wózjawjenjach jo se zjawnosć wó nowych funkcijach a dalejuwuwišach sotra.app informěrowała. (Górnoserbski digitalny wucbny srědk „Krok po kroku – prawopis a gramatika“ smy wót 2016 do 2018 wuwijali.) Pó połteralětnem wuwijańskem žěle jo se dolnoserbska wersija onlinepšełožowańskego programa sotra w septembrje 2022 zjawnosći spšistupniła a w magacinje „Łužyca“ 17. 9. w rbb a 24. 9. we wóspjetowanju w mdr pšedstajiła. Pšełožowař móžo něnto mjazy dolnoserbšćinu a nimšćinu a teke mjazy dolnoserbšćinu a górnoserbšćinu pšełožowaś. Tuchylu wopšimujotej korpusa 90.000 dolnoserbsko-nimskich sadowych pórow a 70.000 dolnoserbsko-górnoserbskich sadowych pórow. Dolnoserbski monolingualny korpus ma wušej 70.000 sadow. Na browseru bazěrujuce pšawopisne pšespytowanje jo južo do programa integrěrowane a zmóžnja teksty pšed pšełožowanim kontrolěrowaś. Dajo teke browserowe rozšyrjenje k direktnemu pšełožkoju markěrowanego žěla internetowego boka z a do dolnoserbšćiny.

W lěse 2019 jo wujšet górnoserbski **wobrazowy słownik** „Swět wokoło nas“ za wužywanje bookii-pisaka. Z pomocu pisaka póbitujo se wužywarjeju něži 1.200 pšidatnych awdijow w formje słowow, sadow, dialogow, spiwow abo drugich zukow. W lěse 2020 jo wobrazowy słownik teke w dolnoserbšćinje wujšet, „Mój swět we wobrazach“. W lěse 2021 jo se póručenje wó wucbne materialije k wužywanju bookii-pisaka rozšyriło, jo wujšta žělańnicka „Ptaški našeje domownje“ za bookii a zukowa tabela za předny lětnik, toś ta pak we wuproběrowańskej fazy. Zukowa tabela za bookii-pisak jo se 2022 wudopołniła a rozšyriła. Mimo togo jo se teke dolnoserbska warianta zukoweje tabele wužětała. Cele nowy produkt za wužywanje bookii-pisaka jo plakat „Ptaškowy zeger“, kótaryž pšedlažy w górnoserbskej rěcy.

K dolnoserbskim bajkowym knigłam „Cerwjenawka a druge bajki“ su wujšli 2020 nowe wótsłuchańske knigły. Słuchař słyšy 10 bajkow Grimmojc bratšowu a k tomu 10 nowych žišećych spiwow (lisćina wucbnicow pód dypkom 4. statistiske pšeglědy). Teke w górnoserbskej rěcy su 2021 wujšli nowe wótsłuchańske knigły k bajkowym knigłam ze 10 bajkami a 10 nowymi spiwami. Někotare nimskorěčne wucbne filmy za wucbu wěčneje wědy a za wucbu biologije su se w serbskej rěcy **synchronizěrowali**. W lěse 2021 jo wujšet wucbny film „Ekosystem jazor“ za wuše šule a gymnazij. Dalšne maju slědowaś.

Pó tom až jo 2016 wujšta **mapa ze žětowymi łopjenami** w rěže „Narska liška“, za wuknikow 1. do 3. lětnika, jo 2022 slědowała „Narska liška 4-6“. Z teju publikaciju jo se wupołniła žěra w rěže „Narska liška“, kótaryž wobstoj z wobšyrneho materiala za wucbu serbšćiny ako cuza rěc. Nejpózdžej w lěse 2023 dej wujš wjelika mapa z grajnymi planami, ako wopšimjejo wšykne temy a wokable přednego a drugogo žěla rěda „Narska liška“.

Głowne šěžyšćo publikacijow pak su w přednem rěže **wucbne materialije za zarucenje šulskeje wucby w serbskej rěcy: wucbnice, žětowe zešywkki, słowniki a pširucki**, kótarež se w pedagogiskem wótrěže RCW nažětaju a za produkciju pšigótuju. Wjeliki žěl toś tych pomjenjonych materialijow wopšimuju teke pšidatne póručenja ako aplikacije za wukniki a wucabniki, wucabnikojske póručenja, grajne plany z rozpokazanim k wužywanju abo DVD z wuknjeńskeju software. Teke CD z awdijowymi póručenjama

se wudaju. Tak wopśimuju wucbnicowy řed „Wuknjemy serbsce“ za serbšćinu ako cuza řec take **awdijowe pórucenja**. Wukniki mógu wubrane teksty a spiwy słučas a dostawaju tak pomoc pśi wuknjenju cuzeje řecy. To samske pórucenje pśedlaży tejerownosći za serbšćinu za řecnu kupku 2 we wucbnem řěže „Serbšćina“.

Pótrjeba ako teke wusokosć nakłada jednotliwych serbskorěcnych wucbnych publikacijow se kuždolětnje **pó wuproběrowanej strategiji** zwěsćijo.

3.2. Wědomnostne žěto

Jadno ze šěžyšćow wědomnostnego žěta w Górnej a Dolnej Łužicy jo było dalejuwuwijanje certifikacije górno- a dolnoserbšćiny. We wobłuku toś togo žěta su se **mustrowe nadawki za schójžeńk C1** wužětali. Mimo togo jo se internetowa prezentacija www.sprachzertifikat-sorbisch.de wó schójžeńk B2 za górno- a dolnoserbšćinu rozšyriła. Tak stoje něnto w górnoserbšćinje a w dolnoserbšćinje za 4 niwowowe schójžeńki mustrowe a pśespytowańske nadawki inkl. nagrawanjow k dispoziciji ako teke internetowa prezentacija A1 do B2. Pśespytowanja za řecny certifikat górnoserbšćiny pśewjeduju se kuźde lěto w nalěšu a nazymje respektiwne teke na napšašowanje. Za řecny certifikat dolnoserbšćiny su pśespytowanja w nazymje.

Dnja 01.09.2022 jo pśepódało Sakske ministraštwu za kultus Serbskemu institutoju nadawk za wědomnostne pśewóžowanje ewaluacije šulow, kótarež žěłaju pó koncepciji „2plus“. RCW jo cłonk projektoweje kupki pód nawjedowanim Sl. Wobstatk ewaluacije jo projekt **„Zwěsćenje řecnego stawu w serbšćinje - 8. lětnik RS-8“** na wušych šulach a gymnaziju. Z pisnym testom jo se zachopiła 05. a 06.10.2022 **pilotowa faza RS-8 za 105 wuknikow** na SWŠ Worklecy, WŠ Slěpe a na Serbskem gymnaziju Budyšyn. W casu wót 03.11. do 17.11.2022 su se wustne pśespytowanja wótměli. RCW jo pśigótował wšykne pisne a wustne pśespytowańske pódtožki za wukniki, rozpokazanje za wukniki, rozpokazanje za wucabniki, nagravanja wustnych tekstow a wugódnosćnske pódtožki a jo se wobžělił na pśewježenju a wugódnosćenju wšych wustnych pśespytowanjow a na wugódnosćenju pisnych lichotnych tekstow wuknikow. Wót šulskego lěta 2023 / 2024 ma se pla wuknikow 8. lětnika pšawidłownje řecny staw zwěsćís.

We fokusu wědomnostnego žěta na pólu pśedšulskego kubłanja w Górnej Łužicy su stojali 2022 wót fachnikow w praksy zwuraznjone pótrjebje. Wuchadnišćo jo było **zmakanje nosarjow a wjednicow** serbski žěłajucych kubłanišćow 31.03.2022 w Budyšynje ako teke wósobinske rozgrona w kubłanišćach. Tak jo se wuwil řed **inhouse-dalejkubłanjow** k imersiwnemu řecnemu kubłanju a specifiske pśednoski na staršejšynych wjacorach. Nowy wutwórjony a regularnje se wótmějucy format su zmakanja wótkubłarkow a wótkubłarjow w styrich regionalnych kružkach, kótarež zmóžnjaju fachowu wuměnu mjazy kubłanišćami z pśirownujobnymi řecnymi wobstojnosćami. Pśigótował jo se teke didaktiski material za wótkubłarki a wótkubłarje z nowym wusměrjenim, z kótarymž se reagěrujo na pśiběrajucu pótrjebu řecneje pódpěry za (hyšći) serbski wuknjecych pedagogow. Dalšna reakcija RCW na póstark ze zarědowanja dnja 31.03.2022 jo, až pódpěrujo w šulskem lěše 2022 / 2023 Serbsku fachowu šulu za socialne pśi Pówołańskem šulskem centrumje Budyšyn z wuwucowanim serbskorěcneho pedagogiskego dorosta k wšakim temam nastupajucy pśiswójenje a pśóřednjenje (serbskeje) řecy. Tejerownosći nowe: Z newsletterom informěrujo RCW žišece dnjowne pśebywalnišća, jich nosarjow a dalšnych zajmcow wó swójom statkowanju na pólu pśedšulskego kubłanja.

W ramiku pśeslěženja pśechada wót žiśownje do zakładneje šule w Dolnej Łužicy jo se pokazało, až dajo hyšći rezerwy w zgromadnem žěle, wósebnje což nastupa kontinuitu pśóřednjenja serbskeje řecy. Wjele na pśechadnem procesu wobžělonych žycy sebje wusćejše zgromadne žěto z partnařskeju instituciju. W zajmje kontinuěrowanego řecnego wuwisa **wót pśedšulskeje WITAJ-kupki do bilingualneje wucby su nowe kooperaciske formy trjebne**. Togodla se tuchylu wuwijaju konkretne pórucenja za wšykne na procesu pśechada wobžělonone fachowe mócy. Tak wužětaju se na pśikład projekty za wusćejše zgromadne žěto mjazy wobžělonymi institucijami, wopśimješowu a casowy plan

za zgromadne wugótowanje slědnego lěta w žiśowni a mustrowe kooperaciske dogrono. Dokulaž ma pedagogiski personal pśi tom procesu sobu statkowaś, jo se žětowa kupka założyła.

3.3. Projektowe žěło

W Górnej Łužicy ako teke w Dolnej Łužicy pšewjeduju se w zagronitosći RCW wjele rěcnych projektow za wšykne starstwowe kupki zwenka šule. Nam lažy na wutšobje, žiśam teke zwenka šule zajmne dožywjjenja ze serbsčinu pórucyś. Gólcam a žowćam serbskich familijow by dejało žycone byś, wšake luštne pórucenja teke w swójej maminej rěcy dožywiś. Rownocasnje su naše projekty za serbski wuknjece žiśi góžba, rěc žywu zwenka šule dožywiś. Togodla stoj serbsčina w srjejišću wšych našych projektow. Graś, cytaś, filmy glědaś – comy mjeńše a wětše žiśi za serbsčinu zagóriś, je pógóniś, aby je wužywali, a jim wjasele pśi serbsčinje wobraziś.

Mimo togo póbituju se **WITAJ-kurse** pó pótrjebje za starješych a drugich zajmowanych dorosćonych. Na zachopjeńku lěta 2022 smy wšykne kurse koronapandemije dla w digitalnej formje pšewjasć dejali (glej pód dypkom 5 statistiske pšeglědy). Wót měrca 2022 su se kurse zasej ako prezencna wucba wótměli. Ako wjerašk šulskego lěta jo se 9. julija na Horach swěžen serbsćinarjow (swěžen dorosćonych serbsčinu wuknjecych) swěšił.

Zaměr projektowego žěła jo, wutwóriś dalšne a nowe serbskorěcne rumy za žiśi, młodostne a serbske familije. Pśi tom wuwija se projektowe žěło stawnje dalej a nowe ideje se pšesajžuju: pó dłužkej koronapšestawce pšewježo se 3. apryla 2022 w chrosćańskej Jednoše **familijowa schadownica**. Pśisamem 400 woglědowarjow jo póbitowanje žěkownje pśiwzeło.

Na **13. swěžen serbskeje rěcy** 28.09.2022 jo pśišło 24 wuknicow a wuknikow zakładneju šulowu w Hućinje a Barće. Dla mjeńšego zajma njejo se swěžen lětosa w Radworju, ale w Serbskem domje w Budyšinje ze styri wšakorakimi žětańnickami pšewjadł.

Wjelgin woblubowane su žětańnicki ze serbskimi wumětcami (muzikarje, spisowašele, mólarje atd.) Wjelikego zajma dla jo se na dwěma dnjoma kóńc septembra pšewjadła comicowa žětańnicka z ilustratorom Stefanom Hanušom. Wukniki wuknu, we wobrazowych stawiznach wuměstwo a rěc zwěžaś a pód serbskorěcnym nawjedowanim w małych kšacach swójski comic nastaś daś. Dalšne uspěšne projekty su zarědowanja za žiśi, kótarež wótrostuju zwenka Łužyce. **Prozninski kurs** pšewježo se kužde druge lěto w jatšownych prozninach, łoni jo se wobžěliło wót 19.-22.03.2022 15 wuknikow / wuknicow wót 1. do 6. lětnika. Mimo serbskego alfabetu su póznali wšake serbske kulturne institucije.

Kužde druge lěto zarědujo Domowina ze swójjimi partnerjami **mjazynarodny folklorny festiwal**. W toś tom wobłuku pórucuju se wěcejgóžinski **žiśecy program pód gronidłom „W kraju wjasotych žiśi“**. Pśiducy festiwal zarědujo se 2023.

Ako dnjowna alternatiwa za **cytańsku noc** jo se pšewjadło zachopjeńk julija **cytańske dyrdakojstwo**. Dwažasća wuknikow 3. a 4. lětnika serbskich šulow jo drogowało zgromadnje pó Budyšinjskich tormach. Wšuži su zgónili stawizniske zajmnostki a, se wě, su sebje mjazy sobu na tormach ze swójjich serbskich knigłow pšedcytali.

Pětk, dnja 2. septembra 2022, jo se pšedstajiła w Pančicach-Kukowje nowa serbska synchronizacija k přědnemu razozu šyrokemu publikumoj. Wěcej ako 400 pšiglědowarjow jo woglědała sebje **filmowu premjeru** „Mała wjercha“. Do pšedstajenja jo se 20 synchronowych powědarjow pócesćiło. 2021 su pšewjadli **nagrawanja za CD „Kikerahi 2“** ze žiśimi serbskich a Witaj-kubłanišćow. CD jo nastala na póstark serbskich starješych a wótkubłarkow, kótarež južo wjele lět z wjelgin uspěšnym spiwnikom a CD „Kikerahi“ žětaju. Za sobustatkujucych su nagrawanja na CD wjelgin pozitivne dožywjjenja a wjedu k identifikaciji ze serbskeju rěcu.

Dwójotyžeński jo se **Witaj-kupka** w žiśowni „Kopk“ w Nowem měsće ze serbskorěcnym pórucenim pódpěrowała. Pśidatnje jo se intensiwnjej Witaj-kupka w žiśowni „Słyńcny rožk“ w Bukecach pódpěrowała, a to kuždy drugi tyžeń wót 8:30 zeger do 10:00 zeger. Toś to póbitowanje jo nastalo na pšosbu žiśownje, dokulaž jo donětejšna wótkubłarka kóńc měrca kubłanišćo spušćiła. Cil woglědow

jo był, we Witaj-kupce teke w pšechodnem casu (wót apryla do julija 2022) rěcnu partnarčku póbitowaš, daniž njejo zasej serbska wótkubłačka kupku pšewzeła.

Casopis **Lutki** jo tśi raze wujšeł, ale ze zapózdženim. Toś wujžo stwórte cysło 2022 nejskerzej akle w januarje 2023. K lutkam 2-2022 su wótkubłački **plakat „W lěšu wence jo rědnje“** ako nowy didaktiski material dostali. W běgu slědnych lět jo se w Lutkach wjele nowych serbskich žiśecych spiwow wózwjawiło. Toś jo se wótkubłačkam sedym wubraných spiwow w dalejkubłanju **„Spiwaj z Witkom“** pšedstajiło. Dnja 4. julija 2022 njejo Leńka Thomasowa zgromadnje z jadnasćo wótkubłačkami jano spiwała, ale teke k spiwam rejowała a z nimi móžne pógibowanja nazwucowała. K pěš spiwam dostanu serbskorěčne kupki CD **„Spiwaj z Witkom“** z playbackom spiwow, kótarež jo Syman Hejduška aranžerował a nagrawał.

W RCW Chóšebuz su se slědujuce projekty pšewjadli:

Wót 17.07.-22.07.2022 jo był **WITAJ-camp** w Jarješku a 30 žiśi a młodostnych, kenž maju wjeliki zajm za serbsku rěc, jo mógało zgromadnje prozninski cas z wjele wulětami dožywiš. Wót 05.-09.09.2022 jo se wótměwała **Šula w zelenem** w Bórkowach a RCW jo póbitował 78 wuknicam a wuknikom pětogo a šestego lětnika wótměnjaty program, žož su aktiwnje mógali dolnoserbsku rěc nałożowaš. Wobžěliło jo se 8 zakładnych šulow.

Na **wuměłskem wuběžowanju** pód temu „Mały lutk a nalětne kwětki“ jo se 32 žiśi a jedna kupka ze žiśownjow Nowa Niwa, Wětošow a Dešno wobžěliła. W jury stej sobu žěłatej wuknica a wuknik Dolnoserbskego gymnaziuma Chóšebuz. Wustajeńcu z wuměłskimi twórbami smy natwarili w Rěcnem centrumje WITAJ Chóšebuz. Na **comicowem wuběžowanju** pód temu „Jězdženje pó wóže jo luštne“ jo se wobžěliło 36 wuknicow a wuknikow 3.-6. lětnika ze zakładneje šule „Wilhelm Nevoigt“ a z Dolnoserbskego gymnaziuma Chóšebuz. Mimo togo jo wudał RCW nowy comicowy zešywk z nejlěpšymi pšinoskami ze slědnych tśich wuběžowanjow (2019 -2021), kenž stoj šulam dermatnje k dispoziciji. Dnja 22.09.2022 jo RCW pšewjadł **Serbski familijowy žeń** w Lutki-zakładnej šuli Žyłow (koronapandemije dla bžez člankow familijow). Za wuknice a wuknikow, ale teke za žiśi žiśownje „Mato Rizo“ (něži 130 wósobow) jo prezentěrował Serbski ludowy ansambel Budyšin program „Wót dudow až k tarakawje“. Dnja 16.06.2022 jo se wótměł **żeń serbskich pedagogowkow a pedagogow** a 5 žiśownjow, 1 hort, 11 šulow a 3 institucijow jo se wobžěliło. Na programje jo stojał pšednosk wó nowem rěcnem projekće „Zorja“. Zarědowanje su kulturelnje wugótowali wuknica a dwa wuknika Dolnoserbskego gymnaziuma. Mimo togo su mógali se pedagogowki a pedagogi we wustajeńcu twórbje lětosnego wuměłskego wuběžowanja wogłědaš. Projekt **WITAJ – grajne wótpołdnjo** smy w lěšojskich prozninach w Žylo wskem horše a w ramiku tśidnjowskego dalejkubłanja za wótkubłački a wótkubłarjow pšewjadli. Zaměr pšewžeženja towaršnostnych grašow jo, až wobžělnice a wobžělniki grajkajucy serbsku rěc nawuknu a nałożuju. Wuknjeński zaměr jo zawježenje a zwucowanje nowego słowoskłada: barwy, licby, mjenja rostlinow a zwěrjetow. Wót RCW wuwite pširodne wuknjeńske graše „Z Witkom wen do pširody – TO GRAŠE“ smy w ramiku projekta **Šula w zelenem** pšewjadli. Ze serbskim kwisom smy **šulski projekt** w Janšojcach dnja 08.04.2022 pódpěrowali. Wuknice a wukniki 3. lětnika su nadawk měli, serbske mjenja wót nalětných kwětkow wunamakaš a wobraz z ranymi kwitakami mjenjam pširědowaš. Serbski kwis za žiśi smy teke pšewjadli na měscańskem swěženju dnja 18.06.2022.

W běgu lěta su se we wucbje serbskeje rěcy w zakładnych šulach Dł pšedstajili knigły **„Mój swět we wobrazach“ z Bookii-pisakom** a su se rozkładli wšake móžnosći zasajženja Bookii-pisakow we wucbje (wogłěd 4 šulow z 7 lekcijami).

W dnjach 29.11.-2.12.2022 pšewžežo se w Serbskem muzeju w Chóšebuzu **gódowny projekt** z tśimi stacijami (wobraženje Janšojke boga, wježenje w muzeju a muzikowa stacija). Pšizjawiło jo se 12 zakładnych šulow z 220 žiśimi.

Dnja 21.05.2022 su se zmakali **serbske familije** w Dešnje. Tam su se pšewjadli wogłědowanje bósonowego centruma a zmakeanje z dešańskeju faračku ako teke pšebywanje na farańskem dwórje z rozgronami a zaběrami za žiśi. 08.10.2022 su se serbske familije wudali do Pólskeje na jaden zgromadny wulět. Program jo był wogłěd pširodoweje stacije we Wusokich jazorach ako zaběra z pširodu w nazyskem casu. Wšykne serbske familije su se na wobyma zarědowanjom wobžělili.

Ku gózbje dalejkubłanjow za žišownice (11.06., 25.6., 12.11, 19.11.2022) stej nastajej didaktiski material „Zwěřjeta na burskem dwórje“ a „Dožywjamy zymski cas“. Za wucbu w B-kupce tšidnjowskego rěcneho kursa za wótkubłarjki žišownjow a hortow (20.9.-22.9.2022 a 25.10.-27.10.2022) su se nazěłali kólenkowe knigły „Žo jo kněz Tukan? Ptaškowa swajźba w tšachoše“.

3.4. Internata

Internata w Chóšebuzu a w Budyšynje slůžytej ako **pšidatnej rěcnej ruma** k wudopołnjenju serbskorěcneje wucby w šuli. Wósebnu wažnosć ma to za žiši mimo serbskorěcneje familijoweje slězyny. Mimo internatnego městna njeby wjele serbskim młodostnym z wědcej zdalonych jsow móžno było, pórucenja zjawnych serbskich institucijow w Chóšebuzu a Budyšynje na wědobnje braš, je zeznaš a towarišnostne žywjenje Serbow sobu póstajaš. Mimo zgromadnego zgótowanja domacnych nadawkow powěda se serbski teke pši warjenju, grašu, sportowanju, baslenju atd.

We wobyma internatoma žěła se pó pedagogiskem koncepsje, kótaryž jo na wuwieše wósobiny kuždego jadnotliwego wuknika, jogo socialneje kompetence ako teke jogo samostatnosći a swójskeje zagronitosći wusměrjony. Bydlenje w internaše ma wuknikow za jich pózdžeje žywjenje wuzamóžniš, winowatosći a wólny cas derje koordiněrowaš a wólny cas wótpowědnje zajmam zmysłašoťnje, aktiwne a kreatiwne wužywaš.

Stawny kontakt k staršejšym wósebne młodšych internatnych wobydłarjow jo njewuzbytny. Pši staršejšych wjacorach a na dnju wótwórjonych žuri dostawaju starjeje doglěd do rumnostnych wobstojnosćow doma a do internatnego žywjenja. Mimo togo dostanu wóni móžnosć, se na zarědowanjach internata wobželiš resp. toš te teke sobu wugótowaš.

W Rěcnem centrumje WITAJ pšistajony team wótkubłarjow žiwa na to, až se pši zgromadnem zgótowanju domacnych nadawkow ako teke pši warjenju, grašu, sportowanju, baslenju atd. serbski powěda. W Chóšebuske internatoma to na tu samsku intensiwnu wašnju ako w Budyšynje doněta móžno njejo, dokulaž někotare wótkubłarje sami hyšći wuknu serbšćinu a njamamy maminorěcnych wuknikow w internaše.

W běgu lěta pak organizěruju se regularnje we wobyma internatoma wjele projektow ze wšakimi partnerjami – glej pód dypkom 5 statistiske pšegłědy.

3.5. Socialne žěto

Wót lěta 2011 ma Rěcny centrum WITAJ w Górnej Łužicy wótrěd za množinske socialne žěto. Z tym se rozšyrjijo pórucenje serbskorěcneje komunikacije za wuknikow a młodostnych a jich starjejšych. Aktualnje wugbajo se **šulske socialne žěto** na wušych šulach w Ralbicach, Worklecach, Radworju, Budyšynje a Slěpem. Šulske socialne žěto w Slěpem jo 01.01.2022 do nosarstwa RCW pšejšło. Familijowe kubłanje pšewježo se w regionalnyma teamoma Budyšyn a Kamjeńc / Pódwjacorna Łužyca až do měrca 2022. Doněta njejo se ražiło, městno znowego wobsajziš. **Mobilne množinske žěto** se aktualnje w regionalnem teamje Kamjeńc / Pódwjacorna Łužyca teke njepšewjedujo, dokulaž njejo se zasejwobsajenje toš togo městna doněta ražiło.

Na zakłaže noweje šulskeje kazni w Sakskej ma se šulske socialne žěto na kuždej wušej šuli ze 40 góžinami wob tyžeń zawěšćiš. Dokulaž pak na šulskich stojnišćach w Radworju, Ralbicach, Worklecach a w Budyšynje koleginy žělowe městna jano z 30 góžinami wobsajzuj, dopołnuju se zbytnje 10 góžin styri raze wót kolegowki, kótaraž 40 góžinow žěła. Wót nalěša 2021 jo statkowała toš ta kolegowka we Worklecach a w Ralbicach samej, dokulaž stej dalšnej kolegowce až do lěta 2022 w starjejšym casu. W Ralbicach jo se kolegowka ze starjejšynego casa wrošila, we Worklecach bužo kolegina w januarje 2023 zasej na městnje.

Šulske socialne žěto na Serbskem gymnaziju Budyšyn, kótarež jo se tam wugbało wót 15.08.2019 sem, njamóžo se wót lěta 2021 dalej wjasć. Spěchowanje šulskego socialnego žěta na zakładnych šulach a gymnazijach ako teke spěchowaniškich šulach jo wót lěta 2021 na stojnišća wobgranicowane, žož se

wósebne socialne problemy zwěšćiju. Wobchowanje poł žětowego městna z gymnazija a pšerědowanje na wuše šule jo toś wuspěšnje wujadnany kompromis z wokrejsom.

Wšykne wopšimješa socialnego žěta bazěruju na kazni SGB VIII a wótpowědujucych pšawniskich póstajenjach a fachowych směrnicach. W přědnem rěže maju se socialne žětašerje na aktualnych wósobinskih pótrjebnosćach swójjich klientow wusměriš.

Weto maju wóni móžnosć, se serbskim temam pšiwobrošiš w zwisku z gronidłami ako identita, interkulturelna kompetenca abo toleranca.

Žěto w **familijowem kubłanju** jo zasadnje na direktne a dobrowólne kontakty k familijam wusměrjone. Dokulaž jo toś to žěto oficielnje jano až do měrca 2022, njejsu se w toś tom lěše nowe projekty planowali a pšewjadli.

Kooperacija z Ranyimi pomocami a Sešu za prewentiwny šćit žiši pak jo se intensiwnje dalej wjadła. W toś tej projektowej kupce jo se w lěše 2021 tšěši stopjeń familijoweje kampanje „Gemeinsame Zeit – Zgromadny cas“ realizěrowať. W zgromadnem žěle z ilustratorku Christin Lukašoweju a Simankojc filmowym studijom jo se comicowy krotkofilm za socialmedia wužětať. Z tym ma projektowa kupka teke luži dojspiš, kótarež se doněnta pšez zwucone formaty socialnego žěta njedojspiju. Na zgromadnem zarědowanju w kulturnej fabrice we Wórjejcach, 29.04.2022, jo se film zjawnosći prezentěrowať, seš jo se pšedstajiła a za familije luštne wótpođnjo organizěrowať (film namakajošo pód: [Swójbne kubłanje - Obersorbisch \(witaj-sprachzentrum.de\)](https://www.witaj-sprachzentrum.de))

3.6. forum 2plus

Relatiwnje wobšyrne žěto jo z pšigótowanjami fachowych dnjow 2plus zwězane, pši kótarychž jo RCW kooperaciski partnař za SMK a LaSuB. RCW stara se pši tom sobu wó referentow a wótgłosuju w nawjedowańskej kupce 2plus tematiske šěžyšća. Łoni jo było planowane, až nastanjo z doněntejšnego fachowego dnja wótwórjony forum 2plus. Wótpowědnje wupominanju, diskurs mjazy pedagogiski statkujucymi pšez cełe lěto wjasć a zgromadnosć mjazy šulami skšušiš, kótarež žětaju pó koncepsě 2plus, jo se wót maja 2021 nowy internetowy bok <https://forum2plus.de/> wuwijať. Wšykne doněntejšne fachowe dny z boka www.fachtag2plus.de su na nowem boku w archiwje dokumentěrowane.

Prědny fachowy žěń jo se musať koronoweje pandemije dla w lětoma 2020 a 2021 wótgroniš, jo se pak 05.11.2022 znowego wótměť a z něži 130 wobžělnikami dobry wótgłos namakať. Na pšedwjacorje jo se póbitowať starješyński wjacor pód temu „Medijowe skawty cynje starješych fit“. Pšepšosenju pak su jano fachniki slědowali, starješych njejo tema zajmowať. W nawjedowańskej kupce 2plus, kótaraž se 22.11.2023 k pósejženju zmakajo, se fachowy žěń wugóđnošijo.

4. Statistiske pšeglědy

lěto	pšedšulske žiši w Dł	pšedšulske žiši w Gł	wuknikojstwo w Dł	wuknikojstwo w Gł
2022/2023	261		1980	
2021/2022	276	1270	1851	2853
2020/2021	244	1285	1823	3028
2019/2020	230	1089	1726	2967
2018/2019	266	1139	1805	2740

2017/2018	277	1168	1738 (1819 SŠT, SŠ 1/20)	2658
2016/2017	285	1244	1627 (1625 SŠT, SŠ 1/20)	2628
2015/2016	283	-	1468	2674
2014/2015	271	1087	1522	2476
2013/2014	257	1168	-	2524
2012/2013	231	1055	-	-
2011/2012	231	1024	1638	2432

tab. 1: serbski se kupa juze žiři a wuknikojstwo w Dolnej a Górnjej Łužycy, źrědło: RCW, LaSuB, MBSJ a Statny šulski amt Chóšebuz

rěčna kupka 1	831
rěčna kupka 2	705
rěčna kupka 3	692
serbščina ako cuza rěc	625
serbščinarje w cełku w Sakskej	2853

tab. 2: licy wuknikow w Sakskej, kenž su se w šulskem lěše 2020/2021 na serbskej wucbje wobžělili, źrědło: SBAB/LaSuB w SŠ 4(2020)

lěto	wucbnice a žěłowe zešywk (wudane w LND)		dalšne wucbne materialije	
	dolnoserbske	górnoserbske	dolnoserbske	górnoserbske
2022	10	29	3	4
2021	8	29	2	9
2020	11	21	3	8
2019	9	23	1	3
2018	11	25	-	4
2017	11	21	-	4
2016	7	21	4	7
2015	8	26	4	7
2014	6	28	3	10
2013	11	25	1	7

tab. 3: tšocha didaktiskich a wucbnych materialijow za GŁ a DŁ na lěto

	titel
1.	Zwucujom serbski 3 , žěłowy zešywk, 5. nakład, ds.
2.	Ptački našeje domizny , žěłafniska za Bookii, gs.
3.	Čerwjena wka a druhe bajki , bajkowe knigły, gs.
4.	Naš časnik 2 , plakat, gs.
5.	Feliks a Florian , comic, gs.
6.	Lutk 1, Pišomy pilnje , žěłowy zešywk, ds.
7.	Łuskač 1-2 , posterowy set, gs.
8.	Lutk słownick za lětniki 1-4 , ds.

9.	Nazwukowa tabulka , plakat, gs.
10.	Lutk 1 , Pismikowy cołn, plakat, ds.
11.	Pismikowe woknješka , gs.
12.	Wuknjemy serbsce 1 , wokablowy zešywk, gs.
13.	Wuknjemy serbsce 1 , wucbnica, gs.
14.	Zwucujom serbski 2 , žětowy zešywk, ds.
15.	Wěcna wěda 2 , žětowe knigty, ds.
17.	Mlóc 2 , žětowy zešywk, gs.
18.	Wuknjemy serbsce 3 , wucbnica, gs.
19.	Mlóc 3 , žětowy zešywk, gs.
20.	Mlóc 3 , wucbnica, gs.
21.	Naša mačerščina 4 , wucbnica, gs.
22.	Serbščina 4 , žětowy zešywk, gs.
23.	Wuknjemy serbsce 4 , ceptařske pórucenje, gs.
24.	Biologija 5 , wucbnica, gs.
25.	Zwučujemy a pisamy 5 , žětowy zešywk, gs.
26.	Handrij Zejler , temowy zešywk, gs.
27.	Zwučujemy a pisamy 6 , žětowy zešywk, gs.
28.	Domizna a swět 6 , wucbnica, gs.
29.	Zwučujemy a pisamy 7 , žětowy zešywk, gs.
30.	Pućowanje po stawiznach 3 , wucbnica, gs.
31.	Zwučuju serbsce 8 , žětowy zešywk, gs.
32.	Zwučujemy a pisamy 9/10 , žětowy zešywk, gs.
33.	Stawizny a podawki 5 , wucbnica, gs.
34.	Wěcna wěda 4 , žětowe knigty, ds.
35.	Wuknjemy serbsce 4 , wucbnica, gs.
36.	Naš zeger , plakat, ds.
37.	Čerwjena wka a druhe bajki , wótstuchařske knigty, gs.
38.	Fantazijowe jězby , wulicowańka k meditaciji, gs.
39.	Čitanske bručki , kórtki za cytanje za zachopjeńkarjow, gs.
40.	Naša mačerščina 5 , rozwězanja, gs.
41.	Mój swět we wobrazach , psirucka, ds.
42.	Zešiwk małych detektiwow , žětowy zešywk ku knigłam, gs.
43.	Haperlejka , cytanski dnjownik a žětowe łopjena ku knigam, gs.
44.	Nazwukowa tabulka za bookiipisak, wopytowańska wersija, gs.
45.	Ekosystem jězor , wucbny film za biologiju/geografiju, gs.

tab. 4: nazěžane wucbne materialije z lěta 2021

	titel
1.	Dohlady - Einblicke , Gesprächsbüchlein, gs.
2.	Ptački našeje domizny , žětařnicka za wužywanje BOOKII, gs.
3.	Cytaj z nami 1 , brošura, ds.
4.	Cytaj z nami 2 , brošura, ds.
5.	Ptači časnik , plakat za wužywanje BOOKII, gs.
6.	Cytańske zwucowanja , žětowy zešywk, ds.
7.	Łuskač 1 , žětowy zešywk, gs.
8.	Zwučujemy a pisamy 1 , žětowy zešywk, šišćane pismo, gs.
9.	Wuknu a zwučuju pisac , žětowy zešywk, šulske wuchadne pismo, gs.

10.	Lutk 1-2 , żółowy zešywkw, ds.
11.	Naša fibla - Pismikowy zešywkw , gs.
12.	Naša fibla - Nazwukowe korty , gs.
13.	Wuknjemy serbsce, 1. žěl , żółowy zešywkw k słownikoju, gs.
14.	MIłóč 2 , wucbnica, gs.
15.	Pisam serbsce 3 , żółowy zešywkw, gs.
17.	Zwučujemy a pisamy 3 , żółowy zešywkw, gs.
18.	Geometrija 3 , żółowy zešywkw, gs.
19.	Lutk 3-4 , żółowy zešywkw, ds.
20.	Geometrija 4 , żółowy zešywkw, gs.
21.	Mloč 4 , żółowy zešywkw, gs.
22.	MIłóč 4 , wucbnica, gs.
23.	Narska liška 4-6 , żółowe łopjena, ds.
24.	Nabožina 5/6 , żółowy zešywkw, gs.
25.	Z Kitom wuknjemy 1 , żółowe knigły, gs.
26.	Handrij Zejler , żółowy zešywkw, gs.
27.	Biologija 6 , wucbnica, gs.
28.	Pućowanje po stawiznach 6 , wucbnica, gs.
29.	Naša maćerščina 6 , wucbnica, gs.
30.	Pó droze 1 , wucbnica, 2. nakład, ds.
31.	Pó droze 1 , żółowy zešywkw, 2. nakład, ds.
32.	Terra 7 , wucbnica, gs.
33.	Zwučujemy a pisamy 8 , żółowy zešywkw, gs.
34.	Serbska rěc - dobra wěc 2 , żółowe knigły, ds.
35.	Stawizny a podawki 6 , wucbnica za gymnazij, gs.
36.	Wuknu a zwučuju pisać , żółowy zešywkw, šiščane pismo, gs.
37.	Čitanka 2 , wucbnica, gs., 3. nakład
38.	Wuknjeny serbsce 2 , portfolijowy zešywkw, gs., 3. nakład
39.	Zwucujom serbski 3 , żółowy zešywkw, ds.
40.	Ličimy wěcne nadawki 3 , żółowy zešywkw, gs., 2. nakład
41.	Ličimy wěcne nadawki 4 , żółowy zešywkw, gs. 2. nakład

tab. 5: nažěłane wucbne materialije z lěta 2022

Witaj- a LaSub-kurse		
lěto	kurse	licba wobžělnikow
2022	16	130
2021	2 (nachwat.)	30
2020	2	32
2019	3	46
2018	3	37
2017	3	36
2016	1	19
2015	5	53
2014	6	56
2013	7	69
2012	5	43
2011	5	45

2010	8	71
------	---	----

tab. 6: Witaj-kurse za starješych

wobžělniki na pšespytowanjach za Rěcny certifikat górnoserbšćiny		
datum	niwowowy schójženk	licba wobžělnikow
17.09.2022	A1	6
	B1	1
05.08.2022	A1	5
	A2	4
	B1	2
	B2	2
21.04.2022	B2	1
22.03.2022	C1	2
18.09.2021	A2	3
	B2	2
03.07.2021	B1	2
	B2	2
26.02.2021	C1	1
19.09.2020	A1	2
	A2	2
02.03.2019	A1	4
	B1	1
15.09.2018	A1	1
27.07.2018	A1	5
	A2	4
	B1	5
25.10.2017	A2	4
16.09.2017	A2	2
01.10.2016	A2	2
23.09.2016	A1	4
suma:		69

tab. 7: wobžělniki na pšespytowanjach za Rěcny certifikat dolnoserbšćiny

wobžělniki na pšespytowanjach za Rěcny certifikat dolnoserbšćiny		
datum	niwowowy schójžerik	licba wobžělnikow
24.09.2022	B2	1
24.09.2022	B1	3
17.09.2022	A2	2
17.09.2022	A1	3
18.03.2022	A2	4
18.03.2022	A1	1
25.9.2021	B1	2
	B2	2
18.9.2021	A1	3

	A2	3
17.10.2020	B1	2
10.10.2020	A1	1
	A2	2
14.09.2019	B1	2
07.09.2019	A1	2
	A2	1
22.09.2018	B1	3
15.09.2018	A1	1
16.09.2017	A2	1
01.10.2016	A2	4
suma:		43

tab. 8: wobželniki na pšespytowanjach za Rěcny certifikat dolnosěrbsčiny

Intensiwne tšidnjowne rěcne dalejkubtanje za žišownice a hortnaŕki z pšedznašami (sep./okt.) z Witaj-projekta kaž teke za dalšnych wótkubtarjow, kótarež pšrědnjaju serbsku rěc w swójej žišowni	
lěto	wobželniki
2022	32 (23 ze žišownje, 8 z horta, 1 wuknica wót OSZ)
2021	34 (25 ze žišownje, 7 z horta, 2 raza 1 sobužětašefka z Dompro)
2020	29 (18 ze žišownje, 10 z horta, zdžěla 1 z Dolnosěrbskego internata)
2019	29 (20 ze žišownje, 9 z horta)
2018	29 (20 ze žišownje, 8 z horta, zdžěla 1 z Dolnosěrbskego internata)
2017	35 (23 ze žišownje, 12 z horta)
2016	31 (21 ze žišownje, 10 z horta)

tab. 9: intensiwne tšidnjowne rěcne dalejkubtanje za žišownice a hortnaŕki z pšedznašami

projekty RCW Chóšebuz					
mě projekta	cilowa kupka pó starstwje	pšerězna licba wobželnikow	pšewjeduje se	licba wobželnikow 2021	licba wobželnikow 2022
Serbski familijowy žeń	4- do 12-lětnje (plus dorosćone)	85	lětnje september/ oktober	132	133
projektowe dny w muzeju	3. lětnik zakładneje šule (8- do 9-lětnje)	150	lětnje december	wupadnuli korony dla	jo se pšizjawilo 220 žiši z 12 šulow
Šula w zelenem	5. lětnik zakładneje šule (10- do 11- lětnje)	80	lětnje september	84	78
Comicowe wuběžowanje a žěfaŕnicka za wuknikow	6- do 18-lětnje	41	lětnje 1. połlěto	15	36

+ wudaše comiczešywka z wuknikojskimi pšinoskami			kužde tšeše lěto		wudaše čl. 6
Wuměške wuběžowanje za žiši w žišownjach	0- do 7-lětne	25	lětnje 1. połlěto	33	32
Cytańske wuběžowanje za hortowe žiši	2. - 5. lětnika	12	lětnje maj	12 + gósci (ca. 60)	12 + gósci (ca. 70)
BTU-rallye	6. lětnik zakładneje šule (11- do 12- lětnje)	60	lětnje měrc/apryl	wupadnuo korony dla	wupadnuo korony dla
WITAJ-camp	žiši a młodostne (8- do 16- lětnje)	25	lětnje julij / awgust	29	30
Žeń serbskich pedagogow a pedagogow	dorosćone	50	lětnje junij	wupadnuo korony dla	46
Cesćenje angažerowanych młodostnych na pólu dolnjoserbskeje rěcy	14- do 26- lětnje	7	wótměwa se kužde 2. lěto	6	
Zmakanje serbskich familijow	3- do 11-lětnje žiši a jich starjejše	15 do 20 žiši a starjejše	3 zarědowanja/lěto	0 wupadnuo korony dla	3 x 22 3 zarědowanja
WITAJ-grajne dopołdnjo/wótpołdnjo	7- do 12-lětnje žiši	wótwisnje wótliby pšizjawjonych w šulach a hortach	běžnje(pšeze cete lěto)	0	15

projekty RCW Budyšin					
mě projekta	cilowa kupka pó starstwje	pšerěžna licba wob-žělnikow	pšewjeduje se	licba wob-žělnikow 2021	licba wob-žělnikow 2022
20-lětny jubilej	4. lětnik		29./30.09.2021	200	-

familijowa schadowanka 2021: webinar	serbske a dwólorčne familije ze swójimi žišimi	350	lětnje 1. spótnu nježelu	250	400
ferialny kurs za žiši zwenka Łużyce	serbske žiši zwenka Łużyce	wobgranico- wane 15 do 18	dwólorčne w jatšownych proznicach	do 2022 pśesunjone	20
cytańske wuběžowanje	nejlěpše serbske cytarje, 2plus- wukniki 3. lětnika	wobgranico- wane 20	lětnje zachopjeńk apryla	17	22
cytańska noc/ cytańske dyrdakojstwo	wukniki 3./4. lětnika 2plus- šulow	wobgranico- wane 18 do 20	lětnje zachopjeńk junija	20	20
comicowe wuběžowanje za wuknikow	wukniki 2plus- šulow 10 do 18 lět	20 do 30	dwulětnje w nalěšu		
comicowa žěłarnicka ze Š. Hanušom	serbske wukniki 3. do 5. lětnika	wobgranico- wane	lětnje kóńc septembra	22	24
předcytański žeń	serbske a WITAJ- žiši w žišow-njach a šulach 4 do 14 lět	100-150	3. pětka w nowembrje	korony dla wupadnuť	
projektowe dny z wuknikami	šule, kótarež žěłaju pó koncepcje 2plus	100	lětnje pó pótrjebje	150	100
synchronizěrowanje filmow	žiši, młodostne a dorosćone	wobgranico- wane	kužde 2./3. lěto nowy film	20-30	20
filmowa premjera	serbske familije a lubowarje serbskego filma	200 - 250	pó zakóńcenu projekta	korony dla wupadnuťa	300-350
serbske žiwadłowe dny (założba)	šule a horty, kótarež žěłaju pó koncepcje 2plus	wobgranico- wane	dwólorčne w maju	korony dla wupadnuťi	

žišecy program na folklornem festiwalu	(zwenka)-šulske kulturne kupki Górneje, srježnjeje a Dolneje Łużyce	200	dwójolětnje kóńc šulskego lěta	korony dla wupadnuť	
„Warimy z Tomašom“ projekt Płomjenja	dobyšarje wuběžowanja Płomjenja	6 do 10	lětnje	8 (pši warjenju) 24 (pši wjaceri) ~ 100 (dopisowarje, kótarež se procuju)	8 (pši warjenju) 24 (pši wjaceri) ~ 100 (dopisowarje, kótarež se procuju)
Fachowy žeń 2plus a zarědowanje na pšedwjacorje	ceptařstwo serbskich šulow, hortnařki a hortnarje, starjejše a fachniki	100	lětnje	korony dla wupadnuť	?
Rěčne póbitowanje w žišownjom	do žišownje chójžece žiši wót 3 do 7 lět	25	dwójotyžeński	25	25
13. swěžen serbskeje rěcy	4. lětnik cuzorěcneje wucby serbsčiny	120	lětnje	2020 wótgronjony korony dla	24

tab. 10: pšawidlowne projekty RCW

31.03.	prědne žětowe zmake nosarjow, wjednicow a (wubranych) wótkubtařkow serbski žětajucych žišownjow „Serbske kubtanje w žišecychn dnjownych pšebywaniščach - zgromadnje dojspijomy wěcej“
30.05.	fachowa wuměna wótkubtařkow - Wórjejska žětowa kupka, Carny Chołmc
01.06.	inhouse-dalejkubtanje „Imersiwne rěčne kubtanje pla Serbow a strategije pósrědnjanja a spěchowanja rěcy“, žišownja „Jan Radyserb-Wjela“ (CSB) Budyšin
02.06.	fachowa wuměna wótkubtařkow - žětowa kupka žišownjow z wjelikim póžělom maminorěcneje serbskich žiši, Radwor
14.06.	pšednosk „Rěčny centrum WITAJ a serbske kubtanje w žišecychn dnjownych pšebywaniščach“ za wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
20.06.	pšednosk „Imersiwne rěčne kubtanje pó Witaj a rola starjejšych“, starjejšiny wjacow w žišowni „Jan Radyserb-Wjela“ (CSB) Budyšin
22.06.	inhouse-dalejkubtanje „Imersiwne rěčne kubtanje pla Serbow a strategije pósrědnjanja a spěchowanja rěcy“, žišownja Pančicy-Kukow (CSB)
04.07.	„ Spiwaj z Witkom “ - Nowe serbske žišecy spiwy, dalejkubtanje za wótkubtařki; referentka: Leńka Thomasowa
12.07.	inhouse-dalejkubtanje „Imersiwne rěčne kubtanje pla Serbow a strategije pósrědnjanja a spěchowanja rěcy“, žišownja Sulšecy (CSB)
18.07.	inhouse-dalejkubtanje „Imersiwne rěčne kubtanje pla Serbow a strategije pósrědnjanja a spěchowanja rěcy“, žišownja Njebjelčicy (CSB)

07.09.	přednosk „Imersiwné řecne kubljanje pó Witaj a rola starjejšych“, starjejšiny wjacor w žišowni Sulšecy (CSB)
10.09.	Dalejkubłanski žeń za wótkubłarki na Horach/Halštrowska góla
12.09.	„Wuwijańska psychologija a wuwijanje rěcy“, wucba za wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
19.09.	„Wědomnosć a řecna politika nast. dwójo- a wěcejrěcnosći“, wucba za wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
10.10.	„Identita a zakładne pótrjebnosći luža“, wucba za wuknice a wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
13.10.	konferencowy pšinosk „Aktualne aktiwity Řecnego centruma WITAJ we wobłuku pšedšulskiego kubljanja“, kubłanišćo Smochćicy
21.11.	„Imersiwné řecne kubljanje - zakłady, rozšyrjenje, slěženje“, wucba za wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
28.11.	„Imersiwné řecne kubljanje pó Witaj - slězyny, wuwijanje, praksa“, wucba za wuknikow Serbskeje fachoweje šule za socialne, Pówołańskošulski centrum Budyšin
05.12.	„ Spiwaj z Witkom “ - Nowe serbske žišece spiwy Dalejkubljanje za wuknikow serbskeje fachoweje šule za pedagogiku w Budyšinje referentka: Leńka Thomasowa
	dalšne južo organizěrowane zarědowanja za wótkubłarjow resp. starjejšych dnja 8.6., 26.9., 28.9., 4.10., 3.11., 9.11. su se chórosći dla wótgronili

tab. 11: zarědowanja za nosarjow, wjednikow, wótkubłarki, starjejšych a wuknjeńcow žišećich dnjownych pšebywanišćow ze serbskim kubłanim, Górna Łužyca

lěto	Internat Serbskego gymnazija Budyšin (57 městnow)	Dolnoserbški internat w Chóšebuzu (43 městnow)
2022	50	15
2021	52	20
2020	50	23
2019	54	21
2018	54	23
2017	54	27
2016	51	28
2015	47	23

tab. 12: wobsajenje internatnych městnow w Chóšebuzu a w Budyšinje

Chóšebuz	2020	2021	2022
Ptaškowa swajžba	x	x	x
góspodowanje zapustowego pšešega Dolnoserbškego gymnaziuma	x		x
mólowanje jatšownych jajow		x	x
fašing	x		x
internatny swěžeń		x	x
kjarmuša	x	x	x
žeń póznaša - stare a nowe wukniki se wopóznaju	x	x	x
Janšojski bog/gódownicka/Mikławš	x		x
wobrazowy projekt			

wšakorake wjacory (strowe zežywnjenje, blidowy tenis, baslenje za wšakorake góžby, rozžognowanje kolegow a wuknikow, wognišćo)		x	x
grajkowy wjacor			x
internat se pšedstajijo nowym wuknikam	x	x	x
pomoc pši domacnych nadawkach	x	x	x
starješyńske zgromažiny	x	x	x
w kooperaciji z RCW „Serbski pšípódla“	x		
meble z paletow - twański projekt			x

Budyšin	2021	2022
fašing; pušćanje majskego boma - wiše wěnc, reje, program; kjarmuša	X jano kjarmuša	X
wupyšnjenje jatšownych jajow		x
„Bjesada w kuchni“ wótměwa se mjasecnje	X wob- granicowa ne	X
woglěd resp. sobustatkowanje w Serbskem młožinskem žiwadle	x	
sport w turnowafni - tyžeński	x	x
projekt Zmakanje z Ruskeju - kultura, nałogi, jěza"		x
projekt: imagefilm (serbski a nimski) wó internaše za digitalny žerń wótwórjonych žuri	x	
góšne pšednoski z rozgromom		x
internatny swježeń; internatny wulět	x	x
kreatiwny workshop "Party w 21. stolěšu" ze Serbskim muzejom		x
meditacija: wódychanje; stres pšewinuš; yoga		x
pódpěra pši domacnych nadawkach	x	x
starješyńske zgromažiny	x	x
wótwardowanje rabatow wokoło internata	x	x
žurnalistiski projekt Serbskich Nowin „Carpe Noctem“ z Milenku Rječynej	x	

tab. 13: projekty w internatoma

lěto	Górna Łužyca - wózwjawnjenja pód www.witaj- sprachzentrum.de aktualnosći		facebook dwa accounta, how dwójcy	Dolna Łužyca - wózwjawnjenja pód www.witaj- sprachzentrum.de aktualnosći	
	zarědowanja				facebook
2022	55	9	74	30	19
2021	47	13	78	24	15
2020	54	7	72	24	24
2019	29	12	54	14	11
2018	24	10	98	13	50
2017	33	10	111	16	78

tab. 14: pšeglěd wózwjawnjenych aktualnosćow [pod www.witaj-sprachzentrum.de](http://www.witaj-sprachzentrum.de) a pla Facebook

projekt	spěchowany wót	2020 we wusokosći	2021 we wusokosći	2022 we wusokosći
pšetožowański program górnoserbščina - nimščina nimščina - górnoserbščina	Założba za serbski lud	144.000,00 €	92.000,00 €	101.957,38 €
pšetožowański program dolnoserbščina - nimščina nimščina - dolnoserbščina	Założba za serbski lud	0,00 €	75.296,44 €	92.600,00 €
socialne žěto - šulskosocialne žěto, młožinske žěto, familijowe kubłanje	Krajnoradny amt Budyšin	298.626,90 €	234.205,20 €	
Efektiwne pósřednjenje serbskeje rěcy w Kita- wobłuku	MBJS	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €

tab. 15: srědki tšesích

1. šěžyšo: Eficenca wucbnych srědkow	
zaměrowe dojadnanje	krotka rozpšawa
<p>W lěše 2022 ma se znowego zwěsćić, w kótarej měrje se producěrowane wucbnice w praksy wužywaju. Z nanejmenjej 90 % wudanych wucbnicow ma se w lěše 2022 w šulach intensiwnje žětaš.</p>	<p>Za lěto 2022 jo 34 titelow planowanych. Z toho jo až do nowembra 33 titelow wujšo a 1 titel jo w studiju sajźbow. Pšidatnje jo se 5 titelow do plana pšiwzeło, kótarež tejerownosći do kónca nowembra pšedlaže. Tak jo se cełkownje 39 titelow do kónca lěta wudało.</p> <p>Mjazy wudanymi titelami jo 11 dolnoserbskich titelow (4 wucbnice, 7 žětowych zešywkwow) ako přědny resp. drugi nakład.</p> <p>Wósebne za zakładnu šulu wudane serbske titele - nowowuwite serbske wucbnice a žětowe zešywki za wucbu serbščiny – se k 100 % a intensiwnje wužywaju. To płaši za wšykne serbske mašerščiny, serbske cytanki a serbske tematiske zešywki za wušu šulu resp. gymnasium, kótarež se zgromadnje z wucabnikami serbščiny běžnje nažětaju.</p> <p>Za lěto 2022 se zwěsćijo:</p> <p>Wucbnice a žětańniki za dalšne wucbne pšedmjaty zakładneje šule se w rědownjach z górnoserbskimi maminorěcnymi wuknikami w Pančicach, Radworju, Chróscicach, Worklecach a Budyšinje intensiwnje wužywaju, mjenjej pak we Wórjejcach, w Slěpem a Kulowje.</p> <p>W Dolnej Łužycy dajo lěbda zakładnych wuknikow z rěcnymi znašami na maminorěcnem niwowje. Togodla se w pšedmjaše matematika z nimskeju wucbnicu žěta a rěcny centrum wudawa we wótgłosowanju z wucabnikami k tomu serbske žětowe zešywki. Za pšedmjat wěcna wěda su se wudali dalšne nakłady eksistěrujucych wucbnicow, dokulaž jo se pótřeba pšizjawila.</p>

	<p>Napšašowanja k wužywanju wucbnych srědkow su se chopili a přédne wótegrona su pšíšli. W jadnej zakładnej šuli z bilingualneju wucbu se wužywaju slědujuce wucbne srědki.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. lětnik: Lutk 1 fibla + pisański zešywk 2. lětnik: Wěcna wěda serbšćina 2, Mója cytanka 2, Lutk - słownick za lětniki 1 do 4 a žěłowy zešywk za lětnika 1 do 2 3. 3. lětnik: Wěcna wěda serbšćina 3, Mója cytanka 3, Lutk - słownick za lětniki 1 do 4 a žěłowy zešywk za lětnika 3 do 4 4. lětnik: Wěcna wěda serbšćina 4, Mója cytanka 4 5. lětnik: žělnje „Wu nas a hynži“, samo wužělane materialije 6. lětnik: glej 5. lětnik <p>2.</p> <p>Kak intensiwnje se z wucbnicami žěła, se na kóńcu lěta 2022 hyšći zaměrnjej napšašujo.</p> <p>Serbske fachowe knigły se jano na serbskich wušych šulach w Ralbicach a Worklecach ako teke na Serbskem gymnaziju Budyšin wót rědownjow z maminorěcnymi wuknikami resp. wuknikami z póstupowanym rěcnym niwowom wužywaju.</p> <p>Wuše šule Radwor, Kulow, Budyšin a Slěpe drje sebje někotare fachowe wucbnice kupuju, wužywaju pak lěbda, dokulaž wuknikojstwo njama wótpowědny rěcny niwow.</p> <p>Napšašowanje w šulach k wužywanju wucbnicow jo se chopiło. Přédne wótegrona su mjazytm dojšli.</p> <p>Za wuše šule w Dolnej Łužycy se žedne specialne fachowe wucbnice njewudaju, dokulaž se jano na Dolnoserskem gymnaziju bilingualna fachowa wucba pódawa.</p> <p>Za toś tu fachowu wucbu jo se w lěše 2019 k slědnemu razozu wucbnica za muziku wudała. Jadna se wó licencne pšestajenje, kótarež jo rěcnje wjelgin wupominajuće a se toś jano w jadnotliwych padach wužywa.</p>
--	--

2. šěžyško: Spěchowanje rěcy

zaměrowe dojadnanje	krotka rozpsawa
<p>Za lěto 2022 stej dwa wětšej digitalnej projekta planowane: online pšetožowař górnoserbšćina (naslědny projekt) a dolnoserbšćina. Rozšyrjenje paralelnego korpusa na nanejmenjej</p> <ul style="list-style-type: none"> • 300.000 lektorizěrowanych sadowych pórikow górnoserbski – nimski, • 100.000 lektorizěrowanych sadowych pórikow dolnoserbbski - nimski, • 20.000 lektorizěrowanych sadowych pórikow 	<p>Planowane rozšyrjenje dwójorěcneho nimsko-górnoserbskego korpusa wót 265.000 na 320.000 sadowych pórikow jo se realizěrowało.</p> <p>Mimo tego stej se jadnorěcnej korpusa wó 30.000 pšidatnych górnoserbskich a 5.000 nimskich sadow rozšyriřej.</p> <p>Online-pšetožowař górnoserbšćiny ↔ nimšćiny pód sotra.app jo se na wšakich zarědowanjach w šulach, na internetowej platformje digiserb.de a na fachowem dnju 2plus dnja 05.11.2022 pšedstajit.</p> <p>W toś tom konteksće su se pšedstajili wužywarjam teke wšake móžnosći pšetožowanja z produktami firmy Microsoft.</p> <p>Wó změnach a pólěpšenjach na boku sotra.app jo se zjawnosć pšez někotare casnikařske wózwajwenja informěrowała.</p> <p>Online-pšetožowař dolnoserbšćiny ↔ nimšćiny wopšimjejo tuchylu (zachopjeńk nowembra) 90.000 lektorizěrowanych sadowych pórikow.</p> <p>60.000 sadowych pórikow póchada žělnje z drugich žrědłow.</p> <p>Cety korpus pak jo se z našogo boka na kwalitu pšegłědował, tak až jo wěste, až pšidatne sadowe póriki k pówušenju kwality pšinosuju.</p>

<p>górnoserbski - dolnoserbski.</p> <p>Kooperaciju z LMN Mnichow zachopiš.</p>	<p>Online-pšežowař dolnoserbsćiny ↔ nimšćiny pód sotra.app jo se w septembrje 2022 we wobłuku magacina „Łužyca“ zjawnosći spšistupnił.</p> <p>70.000 dolnoserbsko-górnoserbskich sadowych pórikow jo se za pšežk mjazy wobyma rěcoma pšidatnje nazětało.</p> <p>Online-pšežowař górnoserbsćiny ↔ nimšćiny jo se w měrcu 2021 zjawnosći spšistupnił.</p> <p>21. februara 2022 jo se górnoserbsćina do Microsoft translatora integrěrowała. Za to trjebny tekstowy korpus jo Rěcny centrum WITAJ k dispoziciji stajił.</p>
<p>W Dolnej a Górnej Łužycy ma se w lěše 2022 nanejmenjej žaseš planowanych a pó nazgónjenjach nanejmenjej šesć projektow pó pótrjebje pšewjasć. Pši tom ma se na zarědowanje nanejmenjej 15 wobžělnikow wótcakowaš, mimo workshopow ako comicowy workshop</p>	<p>W Górnej Łužycy jo se žaseš planowanych projektow pšewjadło.</p> <ul style="list-style-type: none"> o cytańske woběžowanje (18 wobžělnikow) o familijowa schadownka (350 wobžělnikow) o ferialny kurs (18 wobžělnikow) o wukniki 8. lětnika Dolnoserbskego gymnazija (15 wobžělnikow) o Serbski gymnazij (45 wobžělnikow) o Wjelikodubrawska kupka wuknikow w Budyšinje (24 wobžělnikow) o Wórjejańska kupka wuknikow w Budyšinje (20 wobžělnikow) o šulski swěžeń Zakładneje šule Slěpe (100 wobžělnikow) o cytańske dyrdakojstwo pó budyšinjskich tormach (17 wobžělnikow) o Radworska kupka wuknikow w Budyšinje (45 wobžělnikow) <p>Niwow spokojnosći pógódnošenych projektow: 99,5 %.</p> <p>W Dolnej Łužycy jo se šesć planowanych projektow pšewjadło.</p> <ul style="list-style-type: none"> o jatšowny projekt (47 wobžělnikow) o pšedstajenje Bookii-pisaka w zakładnyma šuloma „Mato Kosyk“ a „Astrid Lindgren“ (50 wobžělnikow) o wumětske woběžowanje za žiši Witaj-kupkow žišownjow (licba wobžělnikow njejo znata, dokulaž se jano wěšte kreslanki zapódaju) o finalne cytańske woběžowanje žiši z Witaj-hortow (50 wobžělnikow) o zmakanje młodych serbskich familijow (20 wobžělnikow) o žeń serbskich pedagogow (20 wobžělnikow) <p>Koronoweje pandemije dla njejsu se wót januara až do měrca žedne projekty pšewjadli. Wóni su se wótměli pózdžej a žělnje w změnjonej wobměrje (na ps. familijowe wótpođnjo).</p>
<p>W lěše 2022 ma se analognje k zajžonym lětam znowego nanejmenjej jedno póbitowanje k serbskorěcnemu spěchowanju wótkubtařkow wótměš. Wušěženje kursow měło niwow zajžonych lět dojsći.</p>	<p>W juniju jo se 24 wótkubtařkow ze žišownjow a 13 wótkubtařkow z hortow Dolneje Łužyce na tšich rěcno-didaktiskich dalejkubtařanjach wobžěliło. Niwow spokojnosći jo wunjaš 100 %.</p> <p>W nowembrje se wótměju 3 dalejkubtařnja za wótkubtařki ze žišownjow a hortow. Na přědnem dalejkubtařnju za žišownice jo se wobžěliło 16 wótkubtařkow. Niwow spokojnosći jo wunjaš 100 %.</p> <p>Za druge dalejkubtařnje, kenž bužo 19.11.22, jo se 9 pšedšulskich wótkubtařkow pšizjawiło.</p> <p>Na nowemberskem dalejkubtařnju za hortnařki jo se 9 wótkubtařkow wobžěliło. Spokojnosć jo wucyniła 100 %.</p> <p>Intensiwne tšidnjowne rěcne kurse w Dolnej Łužycy su se w styrych pšeběgach w septembrje, oktobrje a nowembrje pšewjadli.</p>

	Wobźliło jo se 32 wótkubłařkow ze źišownjow a hortow. Niwow spokojnosći jo wunjaš 99 %.
<p>Serbske młožinske a šulske socialne źěło se na bazy srědkow tšeich (wokrejs, Lichotny stat Sakska) dalej wježo. Na nanejmenjej tšich wušych šulach ma se šulske socialne źěło w lěše 2022 wugbaš.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šulske socialne źěło na Serbskich wušych šulach Budyšin, Radwor a Worklecy • familijowe kubłanje w socialnem rumje Budyšin a Kamjeńc • młožinske źěło w socialnem rumje Kamjeńc a Radwor • (nachylnje) njewobsajžone městna w šulskem socialnem źěle a w młožinske městno w šulskem socialnem źěle maju se zasej wobsajžiš 	<p>Šulske socialne źěło se wugbajo na slědujucych wušych šulach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Worklecy (10 h) • Ralbicy (40 h), wót 01.11.2022, do toho 10 h • Radwor (40 h) • Budyšin (40 h) • Slěpe (40 h) <p>We Worklecach jo tuchylu 30 h njewobsajžonych, dokulaž jo kolegowka hyšći až do februara 2023 w starješyńskem casu resp. dowolu.</p> <p>Njeglědajuce na běžne wupisanje njejo se za městno w starješyńskem casu nichten procował.</p> <p>Bžez wuspěcha su doněta tejerownosći wupisanja městnow familijowego kubłanja (30 h) a mobilnego młožinskego źěła (30 h). Kolegowka a kolega stej se za nowe źěło pla drugego nosarja rozsužitej.</p>
3. šěžyško: Interna řecna politika	
zaměry	krotka rozpšawa
Dwa wótkubłařa Dolnoserbskego internata matej swóje serbskorěcne znaša pólpšyš. K tomu maju wótpowědujuce certifikaty pšedpožyš.	<p>Póstajenje w žěłowyma dogronoma</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wósoba: B1 30.09.2023 2. wósoba: B1 30.09.2023 <p>Pšespytowanje A2 stej wobej nazymu 2021 zložytej a wobstałej. Za šulske socialne źěło na Serbskej wušej šuli Budyšin jo se kóńc junija nowa kolegowka pšistajila. W jeje žělowem dogronje jo pódlańske dojadnanje zapisane, až ma slědujuce certifikaty zložyš: A1 30.09.2023 A2 30.09.2025 B1 30.09.2027</p>

tab. 15: zaměrowe dojadnanja ze załožbu

Budyšin, 15.11.2022 | redakciski kóńc

dr. Beata Brězanowa
wjednica